

Arribar abans d'hora

La prematuritat és actualment un misteri per a la medicina. No ho és, però, el cost diari d'un prematur en vigilància intensiva, unes trenta mil pessetes. És una població d'alt risc a la qual s'han de dedicar esforç i diners. Són xiquets que sobreviuen gràcies a la tecnologia.

Judit Izquierdo

Resulta increïble que, en una societat on es pot determinar el sexe del fetus, conèixer-ne l'estat de salut a l'interior de la mare i, fins i tot, el color dels ulls que tindrà si no s'equivoquen les lleis de la genètica, es desconeguen les causes que provoquen la prematuritat. Actualment, és un misteri per a metges i científics el fet que una dona vaja de part a les 32 setmanes. Hi ha treballs d'investigadors francesos que tracten de reduir l'índex de prematurs, per motius econòmics, però, fins ara, no s'han obtingut resultats satisfactoris.

Segons el doctor San Román, cap del servei de prematurs de l'hospital infantil de La Fe —València—, no hi ha cap causa identificable que explique els prematurs. «Amb l'únic que comptem és amb situacions que s'associen a aquest fenomen». Aquestes situacions són: malformacions de la matriu, que provoquen un creixement del fetus inadequat; malalties maternes, amb infeccions severes; estructures que intervenen en el desenvolupament del fetus; que els futurs xiquets tinguen malalties de cromosomes; els bessons i la ruptura precoç de membranes. «Però, moltes vegades —diu el doctor San Román—, ens arriba l'historial clínic de la mare i no hi ha cap raó que explique l'avanç, en un moment determinat, del part».

Això no obstant, la majoria de metges consultats coincideixen a afirmar que hi ha una estreta relació entre la situació socio-econòmica d'un país i el nombre de naixements prematurs. «Com més subdesenvolupat és un país, més alt és l'índex de prematurs —diu la doctora Cristina Ferrando—. Si hi ha menys naixements prematurs, això vol dir que les circumstàncies econòmiques del país són altes».

Això té una explicació molt senzilla: «l'assistència obstètrica, és a dir, durant l'embaràs, és importantíssima —continua la doctora Ferrando—. Malauradament, als països tercermundistes o en col·lectius marginals de paï-

sos desenvolupats, l'atenció materna és deficient. Moltes d'aquestes dones no van de manera periòdica al ginecòleg, i el seguiment del part, una vegada s'ha iniciat, és molt important. Per exemple, un especialista pot allargar l'embaràs d'una dona amb ruptura de membranes i evitar, així, que el part es produeixca immediatament».

Si, ara per ara, la raó de la prematuritat és encara un misteri, no ho és el significat de prematur. Un xiquet és

més, els prematurs generen un temps d'hospitalització molt llarg. El cost major de cada xiquet, globalment en un 70%, correspon al personal sanitari que l'atén. L'altre 30% correspon als mitjans tecnològics».

La millora dels mitjans tecnològics és la principal preocupació dels metges que treballen en serveis prematurs. La Seguretat Social, al seu parer, no hi intervé prou.

Potser, perquè, segons assenyala la

No hi ha una causa identificable que explique els prematurs.

prematurs quan naix amb menys de 37 setmanes i un naixement és normal després de 40 setmanes.

La prematuritat, una patologia molt cara

No se sap exactament què costa un xiquet prematur a la Seguretat Social, però sí, que és una de les patologies més cares. El cost diari en vigilància intensiva supera les trenta mil pessetes. «És una medicina molt cara —diu el doctor Morcillo, del departament de neonatals—, per tecnologia i per personal. Cadascun d'aquests xiquets, en vigilància intensiva, necessita una infermera i un auxiliar constantment. A

doctora Ferrando, «les autoritats sanitàries no s'han adonat del que tenim entre les mans». Per la seua banda, el doctor San Román, va fer un pressupost fa uns anys de trenta milions de pessetes per a posar en marxa la secció d'intensius. «L'administració només ens en va donar dos i mig. Amb aquests diners —afegeix— tan sols hi ha per a comprar un respirador o un monitor». Actualment, el servei de prematurs de la Fe és l'últim en la cadena sanitària, per als pares que tenen un fill prematur.

«La Seguretat Social —assegura el doctor Morcillo— hauria de tenir en compte que la tecnologia en aquest tipus de xiquets actua de sistema de pre-

La incubadora és l'única forma de disminuir l'índex de mortalitat dels prematurs.

vençió de malalties. Per exemple, hi ha una malaltia típica dels xiquets prematurs que produeix ceguesa. Això és perquè l'oxigen de la sang és molt alt; nosaltres solament podem saber això mitjançant la utilització d'alguns aparells pediàtrics molt avançats. Són instruments de treball que costen més de vuit-centes mil pessetes, però que t'informen constantment de l'estat del xiquet. Si ho analitzem, és rendible invertir en aquests aparells perquè un cec costa a la Seguretat Social molt més diners».

Xiquets de tecnologia

En aquest tipus de medicina, la tecnologia és, segons els especialistes consultats, absolutament definitiva. «La incubadora monitoritzada és l'única forma de reduir el 40% de mortalitat que hi ha entre els prematurs —afirma el doctor San Román. És una tecnologia molt avançada que es renova contínuament. Gràcies a això, sobreviuen xiquets amb un pes per sota dels 1.000 grams».

Cada minut, les infermeres que es fan càrrec d'aquests xiquets reben informació. Un monitor connectat a la incubadora dona les dades bioquímiques del prematur: freqüència respiratòria, tensió arterial, constants vitals. La pantalla d'aquest instrument pediàtric permet inspeccionar el xiquet per dins. També, qualsevol canvi en l'aparell respiratori o l'alteració de la temperatura de la incubadora.

«És paradoxal —diu el doctor Morcillo— que es dediquen esforços i diners a altres programes, com és el de la fecundació *in vitro*, si després aquests xiquets no han de tenir els mit-

jans per a sobreviure. I encara més, si tenim en compte que un alt percentatge de prematurs provenen d'aquest tractament. Aquest argument hauria de servir a la Seguretat Social per a dotar millor aquestes unitats. Els xiquets prematurs costen molts diners, però els programes de fecundació *in vitro* també». Actualment, cada programa de fecundació *in vitro* costa unes 400.000

500 grams, en moren més de 7. D'aquests, 5 casos pertanyen al grup de prematurs, situació que evidencia una població d'alt risc a la qual, en opinió dels especialistes, s'han de dedicar molts esforços. En alguns països europeus, com és el cas d'Alemanya, Suïssa i Holanda, s'ha aconseguit reduir la mortalitat dels prematurs entre un 25 i un 30%. Vint anys arrere, l'índex de mortalitat en qualsevol d'aquests països era del 80%. Ara, la taxa és del 60%.

«Al servei de prematurs de La Fe —diu el doctor San Román— la mortalitat dels xiquets que pesen menys de 1.000 grams és del 40%. Pel 1979, la xifra era del 80%. Aquests èxits —afegeix— són producte de la tecnologia punta, imprescindible per a mantenir el 60% de prematurs per sota dels 1.000 grams».

Totes les fonts clíniques consultades coincideixen a afirmar que «la majoria de prematurs es desenvolupen com a xiquets normals». Segons les estadístiques mèdiques, per sota dels 1.500 grams hi ha un 90% de possibilitats de normalitat física i psíquica. Un 10% tenen seqüeles parcials que es poden corregir i només un 3% poden quedar invàlids per a tota la vida.

Equip mèdic del servei de prematurs de La Fe.

pessetes i, en general, a una dona se li aplica més d'un programa. Això provoca que, en moltes ocasions, la matriu reba més d'un espermatozoide i que la dona tinga bessons o trigèmings, un dels fenòmens que s'associen a la prematuritat.

Una població d'alt risc

Les estadístiques demostren que de cada 100 xiquets nascuts amb més de

«El prematur —diu la doctora Ferrando— experimenta un desenvolupament igual al de qualsevol altre xiquet. Això és el que primer diem als pares, al mateix temps que els animem a acaronar-los mentre són a la incubadora. Aquest acostament és imprescindible per a la futura relació, perquè en alguns casos s'experimenta un rebuig inicial, tant per part del bebè com del pares, que, amb el temps, se supera.»